

RECENZIE

SIVÁK, Rudolf a kolektív: *Slovník znalostnej ekonomiky*. Bratislava: Sprint dva, 2011, 434 s., edícia Economics. ISBN 978-80-89393-45-9

Kolektív autorov Ekonomickej univerzity v Bratislave pod vedením rektora Ekonomickej univerzity v Bratislave R. Siváka, vydal pri príležitosti 70. výročia založenia predchodkyne Ekonomickej univerzity v Bratislave a vysokoškolského vzdelávania ekonomického zamerania v roku 2011 *Slovník znalostnej ekonomiky*, ktorý obsahuje výklad 1388 pojmov, ktoré súvisia s formovaním sa znalostnej ekonomiky. Okrem uvedenia pojmov v slovenskom jazyku, sú v slovníku uvedené aj v anglickom ekvivalente, čo čitateľovi uľahčí orientáciu v zahraničnej odbornej literatúre zaoberajúcej sa touto problematikou. Súčasťou slovníka je aj menný register, v ktorom čitateľ okrem abecedného prehľadu pojmov nájde aj meno autora, ktorý výklad príslušného pojmu spracoval.

Na príprave slovníka sa podieľal kolektív 215 autorov, pracovníkov Ekonomickej univerzity v Bratislave, v rámci expertnej a konzultačnej činnosti k jeho skvalitneniu prispeli aj spolupracovníci univerzity z partnerských výskumných inštitúcií a hospodárskej praxe.

Slovník je prvou publikáciou, ktorá systematizuje pojmy súvisiace s rozvíjajúcim sa novým typom ekonomiky založenej na novej úlohe znalostí a poznatkov, znalostnej ekonomiky. Slovník znalostnej ekonomiky obsahuje však aj nové pojmy uvádzané v legislatívnych dokumentoch a normách Európskej únie, ktoré súvisia s novou vývojovou etapou krajín Európskej únie. V prípade termínov, pri ktorých sa vyskytujú viacero definícií, autori pre lepšiu orientáciu ponúkajú prehľad alternatívnych vysvetlení daného pojmu. V odbornej literatúre často používané skratky niektorých nových pojmov sú zrozumiteľne a logicky vysvetlené tak, aby čitateľa zorientovali v téme súvisiacej s daným termínom. Do slovníka sú vhodne zaradené aj pojmy súvisiace s rozvojom informačno-komunikačných technológií, ktorých vplyv na ekonomické a spoločenské procesy významne ovplyvnil formovanie znalostnej ekonomiky.

Autori publikácie zdôrazňujú, že znalostnú ekonomiku možno považovať za ekonomiku nového typu, kto-

rá je založená na rozvoji ľudského potenciálu, využívaní znalostí, čo vedie ku kvalitatívnym zmenám vo vývoji spoločnosti, k zmenám významu jednotlivých faktorov ekonomického rozvoja. Do popredia sa dostáva problém sociálnej súdržnosti, vplyvu prebiehajúcich zmien na kvalitu života, ale aj hľadanie alternatívnych prístupov k riešeniu problému trvalo udržateľného rozvoja, novej inštitucionálnej a organizačnej infraštruktúry na mikro a makro úrovni. V osemdesiatych rokoch dvadsiateho storočia začalo postupne dochádzať k zmenám, ktoré viedli k tomu, že informačná ekonomika sa začala meniť na znalostnú ekonomiku. V zmenených podmienkach možno pozorovať rozdiely v zmenách reprodukčného procesu v porovnaní s predchádzajúcim obdobím, keď rastie význam vzájomnej komunikácie a interakcie všetkých subsystémov mikroekonomického a makroekonomického rámca spoločnosti, nielen pokiaľ ide o jednotlivé národné ekonomiky, ale aj v globálnom kontexte.

Pripravený Slovník znalostnej ekonomiky môže byť nielen referenčným zdrojom pre študentov ekonomických a spoločenských vedných odborov, vedcov z oblasti spoločenských vied, ale tiež vynikajúcou pomôckou pri tvorbe a úprave najnovších legislatívnych noriem a do-kumentov s cieľom aproximácie aktuálnych právnych noriem a predpisov Európskej únie do právneho rámca Slovenskej Republiky. Publikáciu možno považovať za akýsi bedeker pojmov a termínov súvisiacich s rôznymi aspektmi formujúcej sa znalostnej ekonomiky a komplexu procesov, ktoré jej formovanie sprevádzajú. Možno ho odporúčať do pozornosti všetkým, ktorí sa zaoberajú skúmaním, interpretáciou, ovplyvňovaním súčasných spoločensko-ekonomických procesov na makro i mikro úrovni, v národnom i medzinárodnom meradle.

Jozef Wallner

BUČEK, M. – REHÁK, Š. – TVRDOŇ, J.: *Regionálna ekonomia a politika*. Bratislava: IURA EDITON, 2010, 269 s.

Jedným z dôvodov vzniku tejto publikácie bola jej potreba vo vyučovaní predmetu *Regionálna ekonomia a politika* a nevyhnutnosť náhrady prekladu učebnice autorov: Maier, G. – Todtling, F. z roku 1998. Starší preklad však ovplyvnil autorov natoľko, že zvolili po-

dobnú štruktúru ako už spomínaní rakúski autori vo svojom diele.

Učebnica je rozdelená do dvoch častí. Prvá časť predstavuje úvod do problematiky, snaží sa jednoduchým spôsobom vysvetliť, ako sa správajú jednotliví aktéri

v priestore, ako sa navzájom ovplyvňujú a dopĺňajú. Celá časť je veľmi pútavá, zaujímavým spôsobom sú vysvetlené spomínané skutočnosti doplnením o praktické poznatky z rôznych krajín.

Druhá časť – Regionálny rozvoj a politika – je omnoho rozsiahlejšia, čo evokuje jej rozčlenenie na dve časti: regionálny rozvoj a regionálna politika. Táto časť obsahuje komplexné a navzájom prepojené poznatky v oblasti rozvoja regiónov a jednotlivých koncepcií rozvoja regiónov; podrobne sa venujú regionálnej politike, jej cieľom a aktérom, využívajú aktuálne poznatky z participácie na tvorbe Vízie rozvoja slovenskej spoločnosti. V závere je venovaný priestor európskej regionálnej politike. Aj keď by sa dalo o jednej z najvýznamnejších európskych politík písať rozsiahlejšie, znamenalo by to už ale podstatné

rozšírenie záberu učebnice. Na účely nadobudnutia základných informácií je rozsah tejto časti optimálny.

Významný prínos publikácie je však najmä v tom, že v porovnaní so spomínaným rakúskym dielom autori značne prispôsobili text potrebám študentov, čím výrazne priblížili problematiku rozvoja regiónov adresátom. Učebnica obsahuje množstvo schém, grafov a tabuliek, ktoré vhodne dopĺňajú text a znázorňujú rôzne procesy. Autori na spestrenie uvádzajú v schránkach reálne príklady, čím sa im podarilo dosiahnuť prepojenie teoretických poznatkov s reálnym fungovaním a priebehom rozličných procesov v regiónoch.

Jana Parížková

BALÁŽ, P. a kol.: *Medzinárodné podnikanie: Na vlně globalizujúcej sa svetovej ekonomiky*. 5. prepracované a doplnené vydanie. Bratislava: SPRINT dva, 2010. ISBN 978-80-89393-18-3

Publikácia P. Baláža a kol. je piatym prepracovaným a doplneným vydaním pôvodnej publikácie *Medzinárodné podnikanie* z roku 1995. Publikácia je určená pre predmet Medzinárodný obchod, ktorý sa vyučuje ako celouniverzitný predmet na všetkých fakultách Ekonomickej univerzity v Bratislave. Medzi autormi je možné nájsť pedagógov a odborníkov tak z prostredia katedry medzinárodného obchodu Obchodnej fakulty (P. Baláž, S. Ferenčíková, V. Gaval'ová, E. Kašťáková, L. Pavelka, I. Poliačik, S. Škorvagová, V. Svobodová, P. Verček), ako aj externú spolupracovníčku katedry pôsobiacu mimo Ekonomickej univerzity (E. Cihelková – Fakulta medzinárodných vzťahů, VŠE Praha). Oproti predchádzajúcim vydaniam došlo k obmene členov autorského kolektívu v prospech mladých pedagógov a výskumných pracovníkov pôsobiach na Obchodnej fakulte.

Medzinárodné podnikanie a jeho vývoj je v súčasnosti jednou z najaktuálnejších nosných tém súčasného vývoja hospodárskeho života. Pokračujúci proces globalizácie v 21. storočí výrazným spôsobom ovplyvňuje nielen svetové hospodárstvo ako celok, ale zároveň aj rozdelenie a prerozdelenie ekonomickej sily medzi kontinentmi, jednotlivými národnými ekonomikami a dokonca aj medzi jednotlivými transnacionálnymi a národnými korporáciami. Zmeny vo svetovom hospodárstve v novej vývojovej etape tretieho milénia znamenajú tiež významný posun v odbore medzinárodného podnikania. Ide predovšetkým o novú teritoriálnu alokáciu výroby tovarov a služieb vyvolanú tak ekonomickým, ako aj technickým a technologickým napredovaním. Významný je predovšetkým rozvoj industrializujúcich sa ekonomik v juhovýchodnej Ázii (a najmä Indie a Číny), ktorý spôsobuje postupnú reštrukturalizáciu niektorých tradičných odvetví v Eu-

rópe a Severnej Amerike. Svetová výroba tovarov sa postupne alokuje v krajinách, ktoré sú schopné využiť svoje komparatívne výhody lepšie ako tradičné vyspelé ekonomiky.

Piate prepracované a doplnené vydanie publikácie *Medzinárodné podnikanie* je s ohľadom na vyššie uvedené zásadne prepracované, modernizované pre potreby súčasného svetového vývoja ako aj obsahovo doplnené oproti predchádzajúcim vydaniam. Publikácia pozostáva z 15 kapitol, ktoré obsahovo naplňujú požiadavky kladené na tento druh ekonomickej literatúry v rámci vzdelávacích programov na Slovensku aj v zahraničí. Jednotlivé kapitoly publikácie svojim rozsahom aj obsahom umožňujú lepšie pochopenie medzinárodného podnikania a jeho jednotlivých aspektov. Publikácia je zameraná na 5 ťažiskových oblastí v rámci medzinárodného podnikania: teória a prax svetového hospodárstva, teória a prax medzinárodného obchodu, zahraničnoobchodná prax, regionálna ekonomická integrácia a medzinárodné finančné prostredie. Jednotlivé kapitoly sa venujú čiastkovým problematikám v rámci vymedzených 5 oblastí, ich členenie je logické a práca je vhodne štruktúrovaná. Dôležitou súčasťou a zároveň aj významným uplatneným didaktickým prístupom sú ciele, zhrnutie a kontrolné otázky, ktoré sú súčasťou každej kapitoly. Tento prístup umožňuje čitateľovi lepšie pochopiť skúmanú problematiku, zákonitosti fungovania jednotlivých aspektov medzinárodného podnikania, ako aj overiť si, do akej miery sa mu podarilo osvojiť si predmetnú problematiku. Ďalšou významnou pozitívnou súčasťou, ktorá približuje praktickú stránku medzinárodného podnikania, sú aj prípadové štúdiá a príklady z praxe, ktoré tvoria integrálnu súčasť jednotlivých kapitol. Na týchto štúdiách a príkladoch si môže čitateľ precvi-